

Referens

Beyron Ahxner, projektledare
Carine Spång, projektsekreterare

2015-06-15

Mottagare
Styrgrupp

Projektbeskrivning

”Kunskapscenter för våldsbejakande extremism inom Unesco LUCS”.

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Terrorattacker inom EU 2006-2009	4
Begreppet extremism	4
Nyttomål	4
Mål för projektresultatet	5
Syfte	5
Dimensioner av våldsbejakande extremism	5
Unescopilotens inriktning	5
Varför ett kunskapscentrum?	6
Omfattning och avgränsning	6
Organisation, ansvar och befogenheter	6
Kvalitetsstyrning	7
Dokumentstyrning	7
Granskningar	7
Riskanalys.....	8
Ändringshantering	8
Leverantörens/entreprenörens kvalitetssäkring	8
Kommunikationsplan	8
Tid- och aktivitetsplan	8
Kalkyl för projektet	9
Bilagor	10
Ordlista	10

Bakgrund

I mars 2012 bjöd Justitiedepartementet och Sveriges kommuner och landsting in till en konferens i Stockholm för att presentera den nationella handlingsplanen för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.¹ Av konferensen framgick det att mer kunskap behövs, rörande hur kommunerna kan arbeta långsiktigt inför framtiden och hitta verktyg och metoder för att förebygga och motverka våldsbejakande extremism.

En arbetsgrupp bildades 2012 och det genomfördes en konferens med syfte att samla kunskap inom området. Vid konferensen medverkade Justitiedepartementet (statliga kommittén), kommuner och forskare som hade intresse och engagemang för att värna demokratin mot extremism.

Botkyrka kommun ingår som en av kommunerna i Unesco LUCS som står för Lokalt Unescocenter för samverkan² och invigdes 9 maj 2014 på Mångkulturellt centrum i Botkyrka. Grundarna är fyra svenska kommuner – Borlänge, Botkyrka, Eskilstuna och Malmö. Målet med Unesco LUCS är att samla och sprida kunskap om platsidentitet, social jämlikhet och sammanhållning, interkulturell och interreligiös dialog samt att utveckla metoder och verktyg för att kunna gå från ord till handling.

Verksamhetsområdet trygghet och säkerhet tillsammans med verksamhetsområdet demokrati och mänskliga rättigheter inom kommunledningsförvaltningen inledde redan 2011 diskussioner om vikten av att hanteringen och rapporteringen om att våldsbejakande extremism ska ske på ett så objektiva och sakligt sett som möjligt med stöd av forskning och involvera relevanta aktörer i civilsamhället. Tillsammans identifierade verksamhetsområdena behovet av att hitta ett mer nyanserat sätt att arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism lokalt i Botkyrka.

Avsikten med Unescopiloten är att möta upp mot Botkyrkas sammansatta karaktär på ett konstruktiva sätt – utan att stigmatisera olika befolkningsgrupper. Pilotens avsikt är att etablera en nationell mötesplats och forskningscentra med förmåga till proaktivt och förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Under en konferens på Mångkulturellt centrum i mars 2015 deltog ”Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism” och berättade om sitt och stabens arbete. Representanter för Botkyrka kommun berättade om de planer som finns inom kommunen för att gå vidare i arbetet med ett kunskapscentrum. Den våldsbejakande extremismen finns på olika platser i samhället och i olika delar av världen. Botkyrka kommun är, demografiskt sett, en plats som lätt kan komma att stigmatiseras av olika rapporter om våldsbejakande extremism om rapporterna inte tar hänsyn till helheten utan endast fokuserar på valda delar av extremismen. Detta kan t

¹ regeringens skrivelse 2011/12:44

² <http://unescolucs.se/>

ex vara att ensidigt betrakta våldsbejakande extremism utifrån ett Mellanösternperspektiv. Ogenomtänkt och med otillräcklig kunskap om islam som religion riskerar ett sådant arbete att bidra ytterligare till islamofobi. Risken för stigmatiseringen blir till exempel som tydligast om man ser på terrorbrott utifrån Europols årliga rapporter över antalet terrorattacker inom EU för åren 2006–2009.

Terrorattacker inom EU 2006-2009

Fördelningen av de totalt 1816 terrorattackerna inom EU 2006-2009 var:

- Islamistiska: 6
- Högerextremistiska: 6
- Vänsterextremistiska: 144
- Separatistiska: 1590
- Ospecificerade och övriga: 70

Begreppet extremism

Det är viktigt att begreppet extremism förklaras på ett för allmänheten begripligt sätt så att likheter och olikheter med andra begrepp som terrorism eller huliganism blir tydliga.

Extremism tenderar att vara ett relativt begrepp. Vad som ansågs som extremt för 100 år sedan kan idag ses som naturligt. Det som tydligast utmärker extremismen är att en åsikt eller tanke dras till sin yttersta spets utan utrymme för kompromisser eller pragmatism. Till skillnad från terrorismen som alltid syftar till att skapa rädsla och fruktan genom ett systematiskt användande av våld eller förstörelse. Den våldsbejakande extremismen har dock mycket gemensamt med terrorismen då båda använder våld för att nå olika effekter.

Till denna utveckling kan också hänföras återkommande kravaller och upplopp i stadsområden, liksom hatbrott och brottslighet med höger- eller vänsterextremistiska förtecken.

Nyttomål

För att få effektivitet i arbetet och kontroll över att rätt verksamhet genomförs i rätt tid är planering och logistik viktigt. Projektet kommer att ta fram förslag till en mall för detta. Kommunens deltagande för att bygga upp ”Kunskapscenter för Våldsbejakande extremism inom Unesco LUCS” planeras pågå under kommande tvåårsperiod.

Planering av programmet ska vara så tydlig och attraktiv att det blir självklart för enheten ”demokrati och mänskliga rättigheter” i samråd med ”trygghet och säkerhet” att ha detta som en agendapunkt i det förebyggande arbetet inom demokratiarbetet.

Mål för projektresultatet

Målet är

- att etablera ett kunskapscentrum
- att etablera kunskapscentret i samspel med berörda och engagerade delar av civilsamhället och forskarsäten
- att komplettera den generella nationella inriktningen med civilsamhällets kunskap
- att efter pilotfasen sprida arbetssätt nationellt
- att samla den totala kraften och kunskapen på alla nivåer, inte bara i Botkyrka utan i hela samhället, i en nationell kunskapsplattform – en trygg mötesplats att få belysa frågor och utveckla praxis
- att synliggöra eventuella hinder i den kommunala organisationen och utveckla proaktivt och reaktivt samarbete över förvaltningsgränser och verksamhetsområden
- att utgå från lokala behov och avtryck som utgångspunkt för inriktningen och i 3F-samarbetet³
- att utveckla en modell för att minska antalet unga och vuxna som går in i våldsbejakande extremism
- att bidra till att utveckla en modell för avhopparverksamhet för de olika dimensionerna av våldsbejakande extremism
- Att sprida metoder och lärdomar.

Syfte

- att skapa långsiktighet och hållbarhet i det lokala och nationella arbetet mot våldsbejakande extremism
- att bidra till att det nationella arbetet mot våldsbejakande extremism är nyanserat
- att säkra att det nationella arbetet inte inleds på ett sätt som stigmatiserar Botkyrka som plats och dess invånare

Dimensioner av våldsbejakande extremism

- högerextremistiska
- vänsterextremistiska
- religiösa
- antireligiösa
- kulturella

Unescopilotens inriktning

³ 3F – Förvaltning, Föreningar och Forskning

Fokus för piloten ska ligga på individer och grupperingar som är beredda att ta till våld i ett politiskt, religiöst eller kulturellt syfte.

Varför ett kunskapscentrum

- Det finns många myndigheter och stiftelser runtom i landet som redan nu hanterar information om våldsbejakande extremism
- Det vi saknar är samordningen och civilsamhällets kunskap i arbetet
- Bearbetningen av insamlad information och kunskap ska kunna resultera i olika anpassade utskick, föreläsningar och utbildningar
- Bidra till kunskapsspridning i ämnet våldsbejakande extremism
- Debatten och informationsspridningen kring den våldsbejakande extremismen får inte präglas av fördomar eller stigmatiseringar
- Det finns en risk att osaklighet i debatten föder fientlighet och ytterligare fördomar

Omfattning och avgränsning

Under första projektåret är fokus att bygga upp arbetet i Botkyrka kommun för att under andra projektåret samverka med andra kommuner främst de som är anslutna till Unesco LUCS.

Organisation, ansvar och befogenheter

Ansvarfördelning inom Unescopiloten är byggd enligt modellen 3F – Förvaltning, Föreningar och Forskning.

Förvaltning/Botkyrka kommun: Samordning, projektägare, projektledare/sekreterare.

Forskning/MKC:

Underlagsrapporter som stöd i urval och faktainsamling.

Utvidgad arbetsgrupp (UAG) föreningar, nattvandrare, grannsamverkan, trossamfund, polis, räddningstjänst, studieförbund, länsstyrelsen, nationella samordnaren, m.fl.

Styrgrupp är chefen för VO Trygghet och säkerhet och chefen för VO Demokrati och integration inom kommunledningsförvaltningen i Botkyrka kommun.

Projektledare är Botkyrka kommuns trygghetssamordnare och projektsekreterare är kommunens informationssäkerhetssamordnare.

Arbetsgrupp (AG): VO trygghet och säkerhet, VO demokrati och mänskliga rättigheter, MKC, Kultur- och fritid samt Socialförvaltningen.

Arbetsgruppens uppdrag: planera, initiera, dokumentera, samordna och följa upp insatser. Arbetsgruppen har fyra till sex möten per projektår, under projekttiden. Ärenden och beslut kommuniceras via mail eller under möten mellan arbetsgruppen och den operativa arbetsgruppen/utvidgade arbetsgruppen.

Utvidgade arbetsgruppen (UAG) genomför workshop och föreläsningar i syfte att öka kunskapen samt att samordna arbetssätt och metoder för att vidareutveckla det förebyggande arbetet. UAG möts en till två halvdagar, höst och vår. Deltagare i UAG bör ges möjlighet att delta i externa konferenser inom området.

Samtliga grupper har förväntningen på sig att omvärldsspana inom respektive arbetsområde.

Civilsamhällets roll är i centrum för en hållbar strategi – proaktiv främst men också reaktiv (avhopparverksamhet).

Basen finns i det etablerade arbetet med nattvandring och grannsamverkan (sociala oroligheter, bilbränder, positiv social kontroll), och i nära samverkan med civilsamhälle/trossamfund och interreligiösa rådet i Botkyrka.

Projektledare/projektsekreterare ska sammanfatta och dokumentera.

Kvalitetsstyrning

Dokumentstyrning

Minnesanteckningar, egna ettårsrapporter och slutrapport, andra rapporter, kartläggning, omvärldspaning samlas både hos kommunen⁴, projektägare och på Unesco Lucs hemsidor⁵

All dokumentation överlämnas efter avslutat projektet till VO Demokrati och mänskliga rättigheter för gallring och arkivering.

Granskningar

Rapporter, dokumentation, forskning, övriga frågor, etc. diskuteras i AG och med andra aktörer och vid behov i styrgrupp/UAG

Redovisning sker till projektägare och till lokala BRÅ och genomförs av ansvarig projektledare med förberedande stöd av projektsekreterare vid respektive ”Demokratiberedning:

- april 2015 Demokratiberedningen (genomförd)

⁴<http://botkyrka.se/kommunochpolitik/trygghetsochsakerhet/trygghetsarbete/Valdsbejakandeextremism>

⁵<http://unescolucs.se/>

- juni och okt/nov. 2015 lokala BRÅ
- febr. 2016 Demokratiberedning
- okt/nov. 2016 lokala BRÅ

Risakanalys

Planeras för genomförande vid hösten 2015.

Ändringshantering

Alla dokument versionshanteras.

Leverantörens/entreprenörens kvalitetssäkring

Styrgruppen granskar dokumentationen innan överföring till ”Demokrati och mänskliga rättigheter”.

Kommunikationsplan

Målgrupp är politiker, tjänstemän både inom kommun och externt. Civilsamhälle: föreningar/trossamfund, Interreligiösa rådet, boende Botkyrka kommuns hemsida resp. Unesco LUCS hemsida. Kommunikationsplan tas fram i särskild ordning. Klar 5 juni 2015.

Tid- och aktivitetsplan

5 april-16 juni 2015- steg 1

- planera logistiken för Botkyrkas egen organisation
- ta fram planen för att bygga upp ett kunskapscentrum inom Unesco LUCS
- starta upp ”Våldsbejakande extremism” i det förebyggande arbetet inom kommunens olika förvaltningar och inom civilsamhället. Ska ses som ett demokratiarbete i Botkyrka kommun.

September 2015-1 mars 2016

- ta fram och sammanställa rapporter och dokument inför projektsteg 2.

1 april 2016 – 31 mars 2017- steg 2

- bygga upp kunskapscenter inom Unesco LUCS
- Genomföra insatser och program vid fritidsgårdar och mötesplatser, NVP, studieförbund, etc. se under AG
- UAG-halvdagsmöte 12 maj (genomfört 2015) tillsammans med nationella samordnarens stab. En stor grupp, se ovan.
- AG-möte 12 maj (eftermiddag, genomfört). Liten grupp. Nationella staben deltog.
- Uppföljning av förmiddagen och planering för en workshop under hösten 2015.

- Varje delår genomförs motsvarande insatser. Under år två bjuds Unesco kommunerna in.

Kalkyl för projektet

Uppbyggandet av kunskapscenter sker med annan finansiering.

Projek- tår	Budget	Budgeterad verksamhet	Budgeterad kostnad per verksamhet
Ett	100 000:-		
		workshop 1	20 000: -
		workshop 2	20 000: -
		workshop 3	20 000: -
		externa konferenser	20 000: -
		dokumentation/information för distribution	20 000: -
Två	100 000:-		
		intern workshop 1	20 000: -
		intern workshop 2	20 000: -
		extern workshop	20 000: -
		information/utvärdering till andra kommuner	20 000: -
	200 000:-		200 000:-

Bilagor

Ordlista

Förkortningar	Betydelse
MKC	Mångkulturellt Centrum
UAG	Utvidgad Arbetsgrupp, (operativ arbetsgrupp) sammansatt av föreningar, nattvandrare, grannsamverkan, trossamfund, polis, räddningstjänst, studieförbund, länsstyrelsen, nationell samordnare m.fl.
AG	Arbetsgrupp, MKC, VO trygghet och säkerhet, VO demokrati och mänskliga rättigheter, KOF, Soc.
VO	Verksamhetsområde
MR	Mänskliga rättigheter
BRÅ	Brottsförebyggande rådet
KOF	Kultur och fritidsförvaltning
SOC	Socialförvaltningen
AU	Arbetsutskott